ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 194/84 *

Ι — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. Το άρθρο 52 της πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών ορίζει τα εξής:

« Οι δεσμευμένοι λογαριασμοί στην Ελλάδα που ανήκουν σε κατοίκους των παρόντων κρατών μελών ελευθερώνονται σταδιακά σε ίσες ετήσιες δόσεις από της προσχωρήσεως και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1985, σε έξι στάδια, το πρώτο από τα οποία αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1981.

Τα κατατεθειμένα κεφάλαια σε κάθε δεσμευμένο λογαριασμό την 1η Ιανουαρίου 1981, ή που μπορούν να κατατεθούν σε δεσμευμένους λογαριασμούς, μεταξύ αυτής της ημερομηνίας και της 31ης Δεκεμβρίου 1985, ελευθερώνονται στην αρχή του κάθε σταδίου διαδοχικά κατά το ένα έκτο, το ένα πέμπτο, το ένα τέταρτο, το ένα τρίτο και το ήμισυ του κατατεθειμένου ποσού στις αρχες του κάθε σταδίου.

Την 1η Ιανουαρίου 1986 οι δεσμευμένοι λογαριασμοί που ανήκουν σε κατοίκους των παρόντων κρατών μελών καταργούνται. »

Το άρθρο 49, παράγραφος 1, της ίδιας πράξης προβλέπει ότι:

« Η Ελληνική Δημοκρατία δύναται να αναβάλει, κατά τους όρους και εντός των προθεσμιών που ορίζονται στα άρθρα 50 μέχρι 53, την ελευθέρωση της κινήσεως των κεφαλαίων που προβλέπεται στην πρώτη οδηγία του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 1960 για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης ΕΟΚ και στη δεύτερη οδηγία του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1962 που συμπληρώνει και τροποποιεί την πρώτη οδηγία για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης ΕΟΚ. »

2. Η ελληνική νομοθεσία, στη συγκεκριμένη περίπτωση το άρθρο 13 του αναγκαστικού νόμου 1704 της 4ης/14ης Απριλίου 1939 που τροποποίησε και συμπλήρωσε τον αναγκαστικό νόμο 33 του 1936 και τους άλλους νόμους περί προστασίας του εθνικού νομίσματος (ΦΕΚ, τεύχος Α, σ. 149), ορίζει ότι:

« 1) Πάσαι αι απαιτήσεις εν γένει προσώπων, μονίμως εγκατεστημένων εν τη αλλοδαπή, εκτελεσταί εν Ελλάδι, αι μη πηγάζουσαι εξ εμβασμάτων εις ελεύθερον συνάλλαγμα γενομένων μετά την 26ην Απριλίου 1932 έναντι εταιριών, τραπεζών, νομικών ή φυσικών προσώπων θεωρούνται δεσμευμέναι.

...

Επίσης θεωρούνται δεσμευμέναι ελληνικαί ομολογίαι ή μετοχαί ευρισκόμεναι εν Ελλάδι και ανήκουσαι εις πρόσωπα μονίμως εγκατεστημένα εν τη αλλοδαπή.

...

3) Διά την αποδέσμευσιν και χρησιμοποίησιν κατά τα ανωτέρω δεσμευμένων απαιτήσεων και χρεωγράφων απαιτείται άδεια της Τραπέζης της Ελλάδος η οποία ουδεμία ευθύνη φέρει αρνηθείσα ή αρνουμένη ταύτην.

... »

3. Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι η προαναφερθείσα ελληνική νομοθεσία δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως, κάλεσε την ελληνική κυβέρνηση, με έγγραφο

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

της 15ης Μαρτίου 1983, να της γνωστοποιήσει, εντός προθεσμίας δύο μηνών, τις παρατηρήσεις της σχετικά με την προσαπτόμενη σ' αυτήν παραβίαση του κοινοτικού δικαίου.

Δεδομένου ότι δεν ελήφθη απάντηση στο εν λόγω έγγραφο, η Επιτροπή, στις 31 Ιανουαρίου 1984, διατύπωσε αιτιολογημένη γνώμη κατά την έννοια του άρθρου 169 της Συνθήκης, καλώντας την Ελληνική Δημοκρατία να λάβει τα αναγκαία μέτρα προς συμμόρφωσή της προς τη γνώμη αυτή εντός προθεσμίας ενός μηνός από της γνωστοποιήσεως της εν λόγω γνώμης.

Δεδομένου ότι η εν λόγω προθεσμία εξέπνευσε χωρίς να έχει ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο, η Επιτροπή, με δικόγραφο της 10ης Ιουλίου 1984, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

4. Η προσφυγή πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Ιουλίου 1984.

Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία, μη ελευθερώνοντας σταδιακά τους δεσμευμένους λογαριασμούς στην Ελλάδα που ανήκουν σε κατοίκους των κρατών μελών, κατά το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο αυτό·

— να καταδικαστεί η Ελληνική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Η *Ελληνική Δημοκρατία* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωριστεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία, αποδεσμεύοντας δραχμικά τους δεσμευμένους λογαριασμούς στην Ελλάδα που ανήκουν σε κατοίκους των κρατών μελών, κατά το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, δεν παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο αυτό·

— να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

1. Κατά την *Επιτροπή*, όπως προκύπτει από το άρθρο 13 του αναγκαστικού νόμου 1704/1939, που τελεί πάντοτε εν ισχύι στην Ελληνική Δημοκρατία, η τελευταία δεν προέβη στην προοδευτική ελευθέρωση των δεσμευμένων λογαριασμών στην Ελλάδα που ανήκουν σε κατοίκους των τωρινών κρατών μελών της Κοινότητας, αντίθετα προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως. Όσον αφορά την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο προαναφερθέν άρθρο 52, η Επιτροπή διευκρινίζει καταρχάς την έννοια του όρου « δεσμευμένοι λογαριασμοί ». Δεδομένου ότι δεν προσδιορίζεται η έννοια αυτή σε κανένα κοινοτικό κείμενο, πρέπει να προσφύγει κανείς στα συνήθη χαρακτηριστικά των δεσμευμένων λογαριασμών στο νομισματικό τομέα και στον τομέα του συναλλαγματικού ελέγχου. Ο γενόμενος γενικά αποδεκτός ορισμός είναι ότι οι δεσμευμένοι λογαριασμοί συνίστανται σε κεφάλαια που ανήκουν σε μη κατοίκους:

— που δεν μπορούν να εξαχθούν ελεύθερα από τη χώρα·

— και που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν καθόλου στο εσωτερικό παρά μόνο για ορισμένες περιορισμένες χρήσεις και υπό την επιφύλαξη της προηγουμένης εγκρίσεως των κεντρικών τραπεζικών αρχών.

Από τους εν λόγω δύο περιορισμούς, η έλλειψη δυνατότητας μεταφοράς των κεφαλαίων στο εξωτερικό είναι ο σημαντικότερος, διότι από τη στιγμή που τα κεφάλαια μπορούν να μεταφερθούν ελεύθερα δεν τίθεται γενικά στην πράξη πραγματικό πρόβλημα.

Η Επιτροπή θεωρεί, επομένως, ότι το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως έχει την έννοια ότι επιβάλλει στην Ελληνική Δημοκρατία όχι μόνο να ελευθερώσει τα εν λόγω κεφάλαια ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην Ελλάδα, αλλά επίσης να τα καταστήσει πλήρως μετατρέψιμα για ελεύθερο επαναπατρισμό, κατά το καθορισθέν χρονοδιάγραμμα και, εν πάση περιπτώσει, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986.

Η άποψη αυτή ενισχύεται από το άρθρο 49 της πράξεως προσχωρήσεως, κατά το οποίο η Ελληνική Δημοκρατία μπορεί να αναβάλει υπό ορισμένες προϋποθέσεις την ελευθέρωση της κινήσεως των κεφαλαίων που προβλέπουν οι οδηγίες της 11ης Μαΐου 1960 και της 18ης Δεκεμβρίου 1962, οι οποίες θεσπίστηκαν για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης.

Τα άρθρα 49 και 52 περιλαμβάνονται αμφότερα σε ενιαίο τίτλο και κεφάλαιο της πράξεως προσχωρήσεως, *που επιγράφονται* αντιστοίχως « Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων » και « Η κίνηση των κεφαλαίων και οι άδηλες συναλλαγές ». Αν το άρθρο 52 επέβαλλε την υποχρέωση να επιτραπεί η ελεύθερη χρήση των κατατεθειμένων σε δεσμευμένους λογαριασμούς κεφαλαίων μόνο μέσα στην Ελλάδα, η διάταξη αυτή δεν θα είχε θέση σ' αυτό τον *τίτλο,* εφόσον η δυνατότητα ελεύθερης διαθέσεως των χρημάτων του, από τον δικαιούχο, στη χώρα όπου βρίσκονται αυτά τα κεφάλαια δεν συνεπάγεται καμία κίνηση κεφαλαίων.

Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις οδηγίες για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 49 της πράξεως προσχωρήσεως, αυτές αποσκοπούν στην επίλυση του προβλήματος της υποχρεωτικής χορηγήσεως της αδείας του ελέγχου συναλλάγματος για τις κινήσεις κεφαλαίων και όχι στην επίλυση του προβλήματος της ελευθερίας της κανονικής χρήσεως των κεφαλαίων εντός της χώρας όταν τα κεφάλαια είναι κατατεθειμένα σε δεσμευμένους λογαριασμούς.

Σχετικά, προβάλλεται ιδίως το γεγονός ότι ο κατάλογος Α του παραρτήματος Ι της δεύτερης οδηγίας 63/21 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1962, περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως της πρώτης οδηγίας για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης (JO 1963, σ. 62) περιλαμβάνει μεταξύ των πράξεων που πρέπει να ελευθερωθούν άνευ όρων τις « κλιμακούμενες μεταφορές δεσμευμένων κεφαλαίων που ανήκουν σε μη κατοίκους από τους κατόχους τους σε περίπτωση ειδικής ανάγκης » καθώς και τις « ετήσιες μεταφορές δεσμευμένων κεφαλαίων προς άλλο κράτος μέλος από μη κάτοικο κάτοχο του λογαριασμού ... ». Αυτό καθιστά σαφές ότι οι δεσμευμένοι λογαριασμοί πρέπει να καταργηθούν από όλα τα κράτη μέλη. Κάθε κράτος μέλος που προσχωρεί στην ΕΟΚ και έχει κατά την ημερομηνία προσχωρήσεως δεσμευμένους λογαριασμούς, χωρίς να έχει προβλεφθεί ειδική ρύθμιση στη συνθήκη προσχωρήσεως, αναλαμβάνει ανάλογες υποχρεώσεις. Από αυτό έπεται ότι το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως αποσκοπεί στο να τοποθετήσει την Ελληνική Δημοκρατία στην ίδια θέση με τα άλλα κράτη μέλη. Αυτό δεν θα συνέβαινε αν η Ελληνική Δημοκρατία είχε απλώς την υποχρέωση να προβεί στην ελευθέρωση στο εσωτερικό των εν λόγω λογαριασμών.

2. Η *Ελληνική Δημοκρατία* διευκρινίζει καταρχάς το περιεχόμενο του άρθρου 13 του αναγκαστικού νόμου 1704/1939. Δυνάμει της εν λόγω διατάξεως, κάθε απαίτηση κατοίκου αλλοδαπής που πρέπει να εκτελεστεί στην Ελλάδα και δεν πηγάζει από ελεύθερο συνάλλαγμα θεωρείται δεσμευμένη και η εκ μέρους του οφειλέτη απόσβεση της ενοχής που αντιστοιχεί σε μια τέτοια απαίτηση γίνεται νόμιμα

μόνο με κατάθεση του ποσού της απαίτησης σε δεσμευμένο λογαριασμό.

Κατά συνέπεια το άνοιγμα δεσμευμένου λογαριασμού γίνεται μόνο όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

— ο δικαιούχος (ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς του, άρα και αυτός που έχει την ελληνική ιθαγένεια) έχει τη μόνιμη κατοικία του εκτός Ελλάδος·

— η απαίτησή του δεν πηγάζει από ελεύθερο συνάλλαγμα, ήτοι από συνάλλαγμα που εισήχθη στην Ελλάδα και δραχμοποιήθηκε οικειοθελώς (χωρίς δηλαδή να υπάρχει υποχρέωση δραχμοποίησης και εκχώρησής του στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα). Αυτό συμβαίνει, λόγου χάρη, με κεφάλαια που προέρχονται από την πώληση ακινήτων κειμένων στην Ελλάδα, με εισοδήματα που προέρχονται από πηγές οι οποίες δεν αποκτήθηκαν με δραχμοποιηθέν ελεύθερο συνάλλαγμα, με αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεως ακινήτων, με επιδικασθέντα από δικαστικές αποφάσεις ποσά, με επιστροφές φόρων που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και με ποσά από κληρονομικά περιουσιακά στοιχεία, εφόσον βέβαια οι φόροι δεν καταβλήθηκαν και τα κληρονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν αποκτήθηκαν με δραχμοποιηθέν ελεύθερο συνάλλαγμα.

Η πιο πάνω ανάλυση δείχνει ότι το πρωταρχικό κριτήριο εφαρμογής της επίδικης νομοθεσίας είναι ο τόπος της μόνιμης κατοικίας του ενδιαφερόμενου. Από την ανάλυση αυτή συνάγεται επίσης ότι δεσμευμένοι λογαριασμοί δεν ανοίγονται δυνάμει της προαναφερθείσας διάταξης παρά μόνο για δραχμές που δεν πηγάζουν από εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος. Αν, αντίθετα, ο κάτοικος αλλοδαπής είναι δικαιούχος λογαριασμού σε δραχμές που πηγάζουν από εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος, αφενός ο οφειλέτης δεν υποχρεούται ούτε και δικαιούται να τις καταθέσει σε δεσμευμένο λογαριασμό για να αποσβέσει την οφειλή του, αφετέρου δε ο δανειστής δικαιούται να τις εισπράξει απευθείας από τον οφειλέτη και να μην τις καταθέσει καν σε τράπεζα. Αν τις καταθέσει, το ποσό σε δραχμές που αποκτάται κατ' αυτό τον τρόπο δεν πιστώνεται σε δεσμευμένο λογαριασμό και μπορεί να αναλαμβάνεται ελεύθερα για τη χρησιμοποίησή του στην Ελλάδα χωρίς προηγούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος.

Υφίστανται, επομένως, στην Ελλάδα δύο κατηγορίες λογαριασμών για τους μη κατοίκους Ελλάδος, δηλαδή οι δεσμευμένοι και οι μη δεσμευμένοι, η μοναδική δε διαφορά μεταξύ τους έγκειται στην πηγή των κατατεθειμένων κεφαλαίων: ο λογαριασμός που τροφοδοτείται με ποσά που πηγάζουν από εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος δεν είναι δεσμευμένος, τα δε κατατεθειμένα σε τέτοιο λογαριασμό κεφάλαια δεν μπορούν απλώς να εξαχθούν χωρίς άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος.

Όσον αφορά την έννοια του « δεσμευμένου λογαριασμού », η ελληνική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, ελλείψει κοινοτικού ορισμού, πρέπει να προσφύγει κανείς στην ελληνική νομοθεσία, συγκεκριμένα στο άρθρο 13 του αναγκαστικού νόμου 1704/1939. Το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως αποσκοπεί πράγματι ειδικώς στην κατάργηση των « δεσμευμένων λογαριασμών » κατά την έννοια του άρθρου 13 του αναγκαστικού νόμου 1704/1939 και δεν αφορά άλλα κεφάλαια τα οποία, παρόλον ότι υπόκεινται σε απαγόρευση εξαγωγής, δεν είναι δεσμευμένα δυνάμει του αναγκαστικού νόμου. Κατά συνέπεια, το άρθρο 52 θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν στοχεύει παρά στην κατάργηση σταδιακά του άρθρου 13 του αναγκαστικού νόμου, όσον αφορά τους κατοίκους κρατών μελών, και όχι στη δυνατό-

τητα μεταφοράς των ελευθερουμένων κεφαλαίων στην αλλοδαπή. Τα εν λόγω κεφάλαια μπορούν απλώς να μεταφερθούν υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι δύο οδηγίες, οι οποίες θεσπίστηκαν για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης, όταν οι εν λόγω οδηγίες μεταφερθούν στο εσωτερικό δίκαιο.

Η υποστηριζόμενη από την Επιτροπή αντίθετη άποψη θα είχε ως αποτέλεσμα να περιαγάγει την Ελληνική Δημοκρατία σε λιγότερο ευνοϊκή θέση σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη καθόσον θα ήταν υποχρεωμένη να επιτρέπει, από την 1η Ιανουαρίου 1986, την εξαγωγή κεφαλαίων που αφορά ο αναγκαστικός νόμος και όχι οι συναλλαγές που ελευθερώνονται δυνάμει των δύο οδηγιών περί κινήσεως κεφαλαίων.

Η ελληνική κυβέρνηση διευκρινίζει ότι άρχισε ήδη από την 1η Ιανουαρίου 1981, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του άρθρου 52 της πράξεως προσχωρήσεως, να αποδεσμεύει σταδιακά τις δεσμευμένες απαιτήσεις κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων και εξακριβώσεως της μόνιμης κατοικίας τους. Την 1η Ιανουαρίου 1986, το άρθρο 13 του αναγκαστικού νόμου 1704/1939 έπαψε να εφαρμόζεται σε όσους αποδεδειγμένα έχουν τη μόνιμη κατοικία τους στο έδαφος της Κοινότητας.

IV — Απαντήσεις στα ερωτήματα του Δικαστηρίου

1. Η *Επιτροπή,* σε απάντηση ερωτήματος που έθεσε το Δικαστήριο, εξέθεσε ότι τα άρθρα 49 έως 53 της πράξεως προσχωρήσεως (τμήμα πρώτο του κεφαλαίου 2, υπό τον τίτλο « Η κίνηση των κεφαλαίων ») περιλαμβάνουν διατάξεις που επιτρέπουν στην Ελληνική Δημοκρατία να αναβάλει την ελευθέρωση της κινήσεως των κεφαλαίων το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1985, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της πρώτης και δεύτερης οδηγίας για την εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης. Σκοπός, επομένως, του άρθρου 52 είναι να καθορίσει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι διατάξεις που αφορούν τους δεσμευμένους λογαριασμούς θα εφαρμοστούν κατά τη μεταβατική περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1985.

Η Επιτροπή διευκρινίζει σχετικώς ότι η χρησιμοποίηση, στο εσωτερικό κράτους μέλους, διαθεσίμων ποσών που ανήκουν σε κατοίκους άλλων κρατών χωρών διέπεται, για μεν τις τρέχουσες πληρωμές από το άρθρο 106 της Συνθήκης ΕΟΚ, για δε τις πράξεις επί κεφαλαίων από τις προαναφερθείσες οδηγίες, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση της σταδιακής ελευθέρωσης της μεταφοράς (επαναπατρισμού) όλων των διαθεσίμων ποσών που ανήκουν σε μη κατοίκους.

Η ερμηνεία, κατά την οποία το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως αποσκοπεί στην ελευθέρωση της μεταφοράς και της χρησιμοποιήσεως των δεσμευμένων κεφαλαίων (λογαριασμών) για πράξεις επί κεφαλαίων που έχουν ελευθερωθεί κατά το κοινοτικό δίκαιο, επιρρωννύεται από το σύνολο των διατάξεων του πρώτου τμήματος του κεφαλαίου 2 και, ιδίως, του άρθρου 51, παράγραφος 2, που αφορά τον επαναπατρισμό του προϊόντος της ρευστοποιήσεως επενδύσεων σε ακίνητα κείμενα στην Ελλάδα. Η εν λόγω διατάξη δεν θα είχε νόημα αν σκοπός του άρθρου 52 ήταν η ελευθέρωση των δεσμευμένων κεφαλαίων (λογαριασμών) για τη χρησιμοποίησή τους στην Ελλάδα.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ελευθέρωση των δεσμευμένων λογαριασμών που υφίσταντο στην Ελλάδα διέπεται από το άρθρο 52 της πράξεως προσχωρήσεως, έτσι ώστε από την 1η Ιανουαρίου 1986 η Ελληνική Δημοκρατία — όπως και κάθε άλλο κράτος μέλος — δεν δικαιούται να διατηρήσει ή να δημιουργήσει δεσμευμένους λογαριασμούς που προέρχονται από το προϊόν της ρευστοποιήσεως πράξεων που αναφέρονται στους καταλόγους Α, Β και Γ των οδηγιών.

2. Η *ελληνική κυβέρνηση,* σε απάντηση ερωτημάτων που έθεσε το Δικαστήριο, διευκρίνισε ότι στην Ελλάδα η μόνη κατηγορία δεσμευμένων λογαριασμών είναι αυτή που θεσπίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 13 του αναγκαστικού νόμου 1704/1939, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 128/1975. Προϋπόθεση εφαρμογής της επίμαχης διάταξης είναι, αφενός, η ύπαρξη απαίτησης που δεν πηγάζει από ελεύθερο συνάλλαγμα (δηλαδή μη υποχρεωτικά εκχωρητέο στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα) και, αφετέρου, η συνδρομή στο πρόσωπο του δικαιούχου της ιδιότητάς του ως μόνιμου κατοίκου αλλοδαπής (ανεξαρτήτως της ιθαγενείας του). Σχετικά δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ δεσμευμένων λογαριασμών που ανήκουν σε κατοίκους κρατών μελών της ΕΟΚ και όμοιων λογαριασμών που ανήκουν σε κατοίκους τρίτων χωρών.

Η ελληνική κυβέρνηση επεσήμανε εξάλλου ότι, με την υπ' αριθ. 692, της 11ης Φεβρουαρίου 1986, πράξη του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ελευθερώθηκαν από άποψη συναλλαγματική, κατά το χρονοδιάγραμμα του άρθρου 52 της πράξεως προσχωρήσεως, οι δεσμευμένοι λογαριασμοί κατοίκων ΕΟΚ στο μέτρο που αφορούν κεφάλαια προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή ποσά που προέρχονται από δωρεές και χορηγήσεις πάσης φύσεως, προίκες και κληρονομιές. Επιπλέον, με το προεδρικό διάταγμα 170 της 19ης Μαΐου 1986, ελευθερώθηκε η κίνηση κεφαλαίων μεταξύ της Ελλάδας και των λοιπών κρατών μελών ΕΟΚ, υπό την επιφύλαξη της από 22 Νοεμβρίου 1985 απόφασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την οποία επιτρέπεται στην Ελλάδα να λάβει ορισμένα μέτρα προστασίας δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

Κατά συνέπεια, οι διατάξεις του αναγκαστικού νόμου 1704/1939 δεν εφαρμόζονται εφεξής έναντι κατοίκων κρατών μελών της ΕΟΚ, υπό την προϋπόθεση να συνδέονται οι απαιτήσεις τους με ελευθερωμένη κατά το κοινοτικό δίκαιο κίνηση κεφαλαίων ή να αφορούν κεφάλαια προσωπικού χαρακτήρα.

U. Everling
εισηγητής δικαστής